

Kozmični metulji letijo v isto smer

Soncu podobne zvezde proti koncu svojega življenja kot v zadnjih vzdihljajih odpihujejo svoje zunanje plasti plina. Ta plin odlebdni v vesolje in naredi lepe in osupljive oblake, ki jim pravimo planetarne meglice (čeprav nimajo nič za opraviti s planeti). Ti oblaki so različnih oblik, ena med njimi je bipolarna planetarna meglica. Take meglice so videti kot srhljive peščene ure ali velikanski, kozmični metulji in se nahajajo okoli ostankov starševske zvezde.

Planetarne meglice dobijo obliko od svojih zvezd in okoliške snovi: na njihovo obliko vpliva na primer, če ima zvezda planete ali druge zvezde v bližini. Oblike bipolarnih meglic so najbolj ekstremne. Ta fotografija kaže zakaj: starševska zvezda bipolarne meglice na sliki ima močna curka, ki pihata snov z njenega severnega in južnega pola! In rezultat je ta fantastičen in krhek oblak v obliki metulja.

Vsaka planetarna meglica nastane iz druge zvezde. Med sabo so tako daleč narazen, da se nikoli ne dotaknejo, zato bi morala biti vsaka meglica popolnoma drugačna. Toda astronomi, ki so opazovali 100 planetarnih meglic v osrednjem delu naše galaksije, so ugotovili, da se večina bipolarnih meglic v tem območju obnaša na enak, čuden način. Osrednji del Galaksije je še posebej prometen in kaotičen kraj, a te meglice so vse lepo poravnane v isto smer! Videti je, kot da "ležijo" vzdolž diska naše galaksije.

Medtem ko starševske zvezde vplivajo na obliko teh meglic, pa to novo odkritje namiguje na to, da ima vpliv še nekdo, veliko bolj skrivnosten: naša galaksija sama. Astronomi menijo, da osrednji del Galaksije deluje podobno kot velikanski magnet, zaradi česar so te bipolarne planetarne meglice poravnane kot železovi opilki v bližini magneta.

COOL FACT

Srce Galaksije je natrpano s plinom, prahom in zvezdami. Temu delu rečemo središčna odebelitev in je kriv za to, da na nebu vidite le majhno število od sicer velikanskega števila zvezd v naši galaksiji. V središčni odebelitvi je tako veliko plina in prahu, da sploh ne moremo pokukati vanjo, kaj šele da bi videli skozi njo na drugo stran.

